

NAKON ŠTO SE DESETLJEĆIMA 'SKRIVALA' U MULJU ZADARSKE RIVE

Iz mora izvađena stara bitva, razdoblje cara Franje Josipa

➤ Bila je ugrađena u rivu, a u moru je najvjerojatnije završila za vrijeme bombardiranja Zadra u Drugom svjetskom ratu. Otpremljena je u obližnji Centar za podvodnu arheologiju, gdje će biti podvrgnuta desalinizaciji i zaštitu

Iz podmorja sa zapadne strane mula na zadarskoj rivi izvađena je stara bitva – pretpostavlja se iz vremena Austro-Ugarske – koja je bila ugrađena u rivu, a u mulju se "skrila" najvjerojatnije za vrijeme bombardiranja Zadra u Drugom svjetskom ratu.

MISEL KALAJIČIĆ

Složenu operaciju na obnovljenoj rivi poduzela je Lučka uprava Zadar, a izveo je Ronilački klub "Sveti Roko" iz Bibinja, točnije ronilac Dani Igljić uz asistenciju kolege Eugena Kogoja. Na staru bitvu u moru upozorili smo Lučku upravu prošle godine i tada su nam rekli kako će biti poduzeto njezino vađenje.

Dio pomorske povijesti

Oni su najprije obavili pripremu za vađenje bitve koja je bila dijelom zatrpana morskim muljem. Nakon što su je otkopali, uz pomoć zračnih balona podigli su je na površinu, a potom dotegli do ruba rive, gdje je dizalicom prebačena na kamion Dragana Baričevića i otpremljena u obližnji Centar za podvodnu arheologiju, gdje će biti podvrgnuta desalinizaciji i zaštiti, te potom izložena kao eksponat bogate pomorske povijesti Zadra.

U Centru za podvodnu arheologiju bitvu su dočekali podvodni arheolozi Luka Bekić i Roko Šurić s ostalim suradnicima.

Već su s prvim preliminarnim pregledom bitve stručnjaci izrazili zadovoljstvo njezinim stanjem jer je izvađena u cjelovitom stanju i prilično je dobro sačuvana. Međutim, čim je izronjena iz mora koje

AKCIJU
JE IZVEO
RONILAČKI KLUB
'SVETI ROKO'
IZ BIBINJA
URB. MIŠKOVIĆ
SPOJK

je štitilo od utjecaja zraka, počelo je njezino propadanje, pa će se poduzeti hitna desalinizacija i druge zaštitne mjere kako bi je se sačuvalo i zaštitilo kao zanimljiv dio zadarske pomorske povijesti. Prema obliku moglo bi se ra-

dititi o originalnoj bitvi iz vremena Austro-Ugarske Monarhije i austrijskog cara Franje Josipa, odnosno razdoblja kad je današnja zadarska riva dobila svojoj prepoznatljivi izgled. U moru je završila najvjerojatnije tijekom savezničkog

bombardiranja Zadra u Drugom svjetskom ratu, kada je mulj raznesen i "sračun", da bi mu se obnovom dimenzije opet vratile na nekadašnju dužinu.

Točna će se saznanja o podrijetlu bitve moći doznati na-

kon istraživanja koje provode stručnjaci iz Centra za podvodnu arheologiju u Zadru. Ronioci su nam kazali da su se odazvali akciji na zamolbu Lučke uprave. Bitvu u moru najprije su zakačili konopima te je potom balonima is-

punjenim zrakom podigli na morskou površinu te dopremlili do obale, odatle je dizalicom prebačena na kamion i otpremljena u Međunarodni centar za podvodnu arheologiju. Bit će izložena u njihovoj podmorskoj zbirci koja se ra-

U Centru za podvodnu arheologiju bitvu su dočekali podvodni arheolozi Luka Bekić i Roko Šurić s ostalim suradnicima

di u obnovljenoj crkvi svetog Nikole.

– Vađenje nije bilo previše teško iako je bila ukopana dijelom u morsko dno. Podvukli smo ispod nje dva konopa da možemo spojiti uzgonske balone kapaciteta dva puta po 500 kilograma. Recimo da je teška od 800 do 1000 kilograma, a nalazila se na dubini od pet metara.

Zahtjevno dopremanje

Najdulje je trajala upravo ta priprema, samo vađenje bitve je znatno brže. Drago nam je da smo mogli pomoći i dali svoj doprinos da se očuva dio naše pomorske baštine – kažu ronilac Dani Igljić. Dopremanje u Centar za pod-

vodnu arheologiju također je bilo zahtjevno, posebno prebacivanje bitve u prostor za konzervaciju jer se radi o vrlo teškom predmetu. Sretno i spretno, bitva je prebačena i sad će završiti u posebno izgrađenom bazenu gdje će početi njezina desalinizacija. Pretpostavlja se da je tijekom bombardiranja u Drugom svjetskom ratu bitva završila u nasipu i za nju se nije znalo do najnovijih radova kad je ba geriranjem otkrivena iz morskog mulja. Moguće je da je u moru završila i u nekoj od rekonstrukcija rive nakon Drugog svjetskog rata. Sad mora ići na čišćenje, konzerviranje i potom izlaganje – doznali smo od ronilaca. ●